

teixos termes semàntics i dialectals que indico per a *Arestui*; *-ti* és sufix col·le. de noms de plantes, de valor semblant al de *-toi* (si bé potser aquell és variant de *-tegi*, o bé forma menys plena que *-TOI* i variant d'aquest). *Areixti* és també arrelat cogn. basc (Mitxelena, 5 *Apell.*). A Oiarzun, segons el *Supl. d'Azkue*, distingeixen entre *aristi* «roblelledal de arbres trasmochos» i *zugazti* «roblelledal de arbres bravios»; *Aresti*, cogn. d'un distingit polític biscaí (Azkue, p. 3).

ARISTOT, com a tercer membre d'aquest grup. Poble del Baridà, a la dreta del Segre, serrats amunt, entre el riu i les muntanyes d'Andorra, a mig camí de la SdUrg. a Bellver.

PRON. MOD. *aristót* SdUrg. (1920); id. al Pont de Bar i a Bastanist, 1934; i en el poble mateix i a molts d'aquesta ribera, 1935.

DOC. ANT. *Aresthote* 839, *Acte C. Sd'Urg.* (*Arestot* en el Cpbr. del Cart., i *Aristot* còpia S. XII: Pujol, núm. 140); 898 «villa cuius vocabulum est *Arestuate*» (*Urgellia* II, 41.19); 952 *Aristot*, *Cart.* de Tavèrnoles, 31(4); 1155 «Raimundus de *Arestot*», castellano de Charcolde ibid. 144(14); 1166 «ego Maria --- de Mont-paó dono Bte. Marie --- Boxedera et *Sossagarre* --- retinens --- mansum Rdi. de *Aristot* ---» *Cart. Sd'Urg.*, docs. 3, 4 i 5; segona meitat S. XIII, *Arestot* (Delcor, *Sejarad* 1966, 32-35); 1290 *Arestot*, *BABL* VII, 277; 1359 *Ariscot* (leg. *Aristot*), *CoDoACA* XII, 85.

ETIM. S'explica fonèticament com a pertanyent a la mateixa arrel, que els anteriors, amb el mateix *arest-/arist-* alternant constantment, al llarg de totes les mencions antigues. Per al sufix potser suposariem un mer diminutiu català; ¿a la manera de *reguerot/reguera*, *pic/picot*? Però tractant-se d'una formació bascoide tan clara, és preferible veure-hi una suma del nostre *areisti* + *ote* 'argelaga, bardissam'. L'única excepció discordant, i que ens sobtava és la grafia *Arestuate* de la cita de 898, xocant però enterament excepcional, única, i desmentida per la unanimitat de les altres deu. Bé pot, però, tractar-se de la mateixa ultracorrecció, ja per *ó*, que hem trobat flagrant en els bascoïdes *La Quar* < LAKORRE, *Navascuart/NAVASKORRE* (E. T. C. I, 109, 110, 111). En conclusió: *areisti ote* 'l'argelagam de la rovira'.¹

El basc *ote* 'argelaga', i col·lectivament 'bardissa, esbarzeram', que va donar tants NLL nostres: *OTE-GIN* > cat. *Odèn/arag. Otín*; *Ódena* ÒTARA/Ora, valencià *Otos*, alt-arag. *Otal*, *Oto*; i veg. ací l'article *ALTÈS* (potser bc. *ote-tsu*), *Odelló* etc. Casual i massa imperfecta la semblança amb *Aritium Vetus* any 37 d. C. (= *Alvega Abrantes*, Sz. Albornoz, *Rev. Univ. Bs. As.* v, i, 45). Jn. Segura (Cert. 1892, *Assoc. Lit. Gir.*, p. 22) diu que ve d'*Orestes*; força clar! Encara que... no tant com fer-ho venir d'una abraçada d'*Aristides* amb *Temistocles*, quan els criava junts la *Dida* d'Eneas! Lluim d'humanistes... eh!

¹ O podem admetre, potser millor, que s'hi formà *y*, so de pas, amb **Areist(i)yote*, en part diferenciat en *-tuate*, i més sovint, mera contracció *-te ote* > *tot*.

L'Arét, racó de ~, a Beniardà (xxxv, 40.23). Pot ser el cat. arcaic *beret* 'herència' *DECat* IV, 785a8, id. a Alcoletge (1931).

AREU

El poble de la branca central i més alta de la Vall Ferrera.

PRON. POP. *árey* Ferrera (1920); i a tots els pobles de V. Ferrera i Cardós, jo vaig oír-ho igual: a Tor (1932), a Àreu mateix (1933), a Farrera (1933), a Esterri de Cardós (1934) i també a d'altres pobles del Pallars Sobirà.

DOC. ANT. *Harauo* 839 (Acte de C. de la SdUrg., i a la seva còpia del S. XII), PPujol, núm. 268; *Arao* 1120, Valls Tab. (V. *Pir. Aneu*, 274); *Arau* 1163-64 (SerranoS, *NHRbg.* 110; Kehr, *Papsturk.* 399); *Hareu* 1280 (Valls Tab., ib., p. XXI); *Areu*, cit. junt amb Norís, 1281, CCandí (*Mi. Hi. Cat.* II, 52-53); un *Domingo d'Arao* era «scrivano de Nabal», p. j. Barbastre l'any 1292 (Nav. Tomàs, *D. Ling. A. Arag.* 64.22); com que Nabal és uns 10 k. O. de Graus, a la sortida del nostre Isàvena, i a menys de 100 d'Àreu, és possible que es tractés d'un escriba pallarès establert allí.

ETIM. És clar que és pre-romà. Orientació fidedigna ens la dona l'existència d'un perfecte homònim a l'altre vessant pirinenc, en posició homòloga a la d'Àreu, l'«Étang d'Areou» a l'alt Coserans, en una alta vall afl. del te. de Seix (cf. el mapa fr. del Min. de l'Interior): Seix és uns 25 k. dret al N. de la Vall de Cardós (molt poc decantat al 'O. del meridí d'Àreu).

No podem assegurar, però, que ens orienti bé cap a la família bascoïde, o ibero-basca, el caràcter bascoïde de la majoria dels noms de pobles d'aquesta zona; i el fet que la major part dels NLL en *-eu* del nostre NO. s'expliquin per elements d'aquesta família, provenint la terminació del basc *-BE* 'sota de'; cert que la diferència entre les formes *Hareu* i *Anabis* que *Areu* i *Aneu* respectivament revesteixen en l'Acte de 839, no ens prohibeix de veure-hi el bc. *-BE* pertot arreu (com en *Hordinavi* = *Ordino*, *Kanillave* = *Canillo*, *Bexabe* = *Bésec*, *Siarb* ÇENARBE): car és lícit suposar per al cas d'*Areu* que llavors la vocal final ja estigués apocopada, i restituïda falsament, analògicament.

Però com hem exposat a l'article *Araós* no hi ha un mot *ara* en el basc conegut. Tenim doncs verament raó ajuntant-s'hi aquell *Harauo*, per desconfiar aquí del basquisme. Es tractaria potser d'un híbrid celto-basc o d'un nom purament cèltic, puix que tenim bones proves del subst. *ARĀ* 'conreu', 'camp conreat', en el cèltic continental. Altrament *Arate*, important pda. d'Alins, i el poble d'*Araós* més riu avall, són a la mateixa Vall Ferrera: i bé es revelen, pels sufixos *-TI* i *-OS*, com a pre-romans; i *Aratorés*, a la vall del riu Aragón, sembla compost amb el mateix *TURIASO* que ha donat *Tarazona* i val. *Toris*. En canvi, com que sempre és més fàcil i versemblant un compost híbrid ibero-cèltic, que no romano-cèltic, descarto la sospita d'una combinació